

ANTXOAREN ARRANTZALDIA

Bost urteko debekuaren ondoren antxoaren gerrarik ez

ARGAZKI PRESS / G.R.

Bost urteko debekualdiaren ondoren, “gerrak” saihesteko konpromisoa harturik, matxoaren 1ean hasiera emango zaio antxoaren arrantzaldiari Hego Euskal Herrian, Galizian, Kantabrian eta Bizkaiko Golkoan eta ekainaren 1ean Ipar Euskal Herrian eta Frantziako Estatuan. Arrantzaldia hasteko baimena Europar Batasunak eman du, eta Espainiako eta Frantziako estatuetak antxoaren arrantzaren sektoreko ontziei 7.000 tonako muga ezarri die guztira.

DANIEL UDALAITZ

Bermeoko arrantzontzi batean, sarean harrapatutako antxoa deskargatzen.

IPARRALDEKO ZEIN HEGOALDEKO euskal arrantzaleek, kantabriarrek, asturiarrek eta frantsesek parte hartuko dute arrantzaldian. Arrantzaldia oso mugatua izango da, Europar Batasunak (EB) hala erabakita, urteko harrapaketak gehienez ere hauek izango baitira: 5.500 tona Espainiako estatuan eta 1.500 Frantziakoan. Antxoaren egoera oso larria zen Bizkaiko Golkoan, eta, horren ondorioz, ezinbestekoa izan da bost urtez arrantza debekatzea edo ete-

tea, joan den abenduan EBk espezie hori arrantzatzeko baimena eman zuen arte.

Espezie horrek Bizkaiko Golkoan zein egoera duen ikusita, arrantzaleku horretan jarduten duten agente batzuk ez datoz bat antxoaren debekualdia kentzeko erabakia-ekin, espeziearen iraunkortasuna lortzeko debekua beste urte betez luzatu beharko litzatekeela uste baitute. Hori adierazi dute Euskal Herriko zenbait instantziak, baita

Arrain eta Marisko Kontserben Fabrikatzaileen Elkarte Nazionalak (Anfaco) ere. Euskal kofradiek denbora zeramaten debekua kentzeko eskatuz, eta hala gertatu da azkenean. Kofradia horiek, ordea, ez zeuden ados Espainiako estatuak bere kuotako 100 tona Frantziako estatuari eskaini izanarekin. Hala ere, bi estaturen arteko akordioa lortu da azkenean, eta, horri esker, “antxoaren gerrarik” ez da izango.

33.000 tona behar dira espeziea iraunarazteko

ARGAZKI PRESS / R.B.

Antxoaren arrantzan aritzen den Hegoaldeko euskal sektorea honako portu hauetan kontzentratzen da: Bizkaian, Bermeon, Ondarroan eta Lekeition, eta, Gipuzkoan, Getarian eta Hondarribian. Sektoreak 55 ontzi ditu, eta 775 pertsonak lan egiten dute ontzi horietan. Horiez gain, 73 emakume saregile ere aritzen dira sareak konpontzen. Iparraldean ere badira arrantza mota horretan aritzen diren ontziak, baina kopuruak behera egin du azken urteetan. Euskal ontzietz gain, asturiarrak, galziarrak eta kantabriarrak ere aritzen dira antxoaren arrantzan. Kantauri itsasertzeko ontziak, euskal ontziak barne, 200 inguru dira, eta guztira 2.000 langile aritzen dira ontzi horietan lanean.

Antxoaren arrantzaren bilakaera arrantzaletuen gehiegizko ustiaketak mugatu du. Gauzak horrela, 60ko hamarkadan 80.000 tona antxoa inguru arrantzatzen zituzten. 2000 urtean, harrapaketak 17.000 tonara jaitsi ziren. 2004an, harrapaketek 6.620 tonara egin zuten behera; 2005ean, 165 tona arrantzatu zituzten, eta, 2006an, 781 tona. Hain zuzen ere, antxoaren arrantzaren bilakaera negatiboak eragin zuen espezie hori arrantzatze debekualdia eta geldialdia.

Debekualdiak iraun duen bitartean, Itsas eta Elikagaien Zentro Teknologikoko (Azt) eta EBko teknikoek espeziearen egoera aztertu dute aldi-aldi Bizkaiko golkoan. 2008ko udazkenean egindako "antxoa gazteen" azterketari esker, biomasaren indizea 2005ean debekual-

Baxurako arrantzaletak atsedenean.

dia dekretatu zenean baino %33 handiagoa zela ondorioztatu zen. Datu horiei esker, hurrengo urteko populazioaren bolumena zein izango den jakin dezakegu. Adituen ustetan, espeziea iraunarazteko kopuru egokia 33.000 tona antxoa izango litzateke. 2005ean, 21.000 tonatik beherakoa zen kopuru hori.

Kantauriar kostaldean antxoa debekatu izanaren ondorioz, espezieak Mediterraneoan zuen prezioak gora egin zuen, eta antxoa kilo 12 eta 15 euro artean saldu zen 2007an. Mediterraneoan antxoa hori saldu dute Hegoaldean debekualdian zehar.

Ez da antxoaren gerrarik izango

Arrantzaldiaren debekualdia amaitu izanak asko poztu ditu euskal arrantzaletak; arrantzaldia normaltasunez garatzen bada, beren egoera ekonomikoak hobera egingo baitu. Debekualdiak iraun duen bost urteetan, hegaluzearen eta berdelaren arrantzaldiei esker egin dute aurrera antxoaren arrantzaletak. Debekualdi garaiko eta normaltasun garaiko antxoaren arrantzaldiaren arteko desberdintasuna ikusteko, nahikoa da datu honi erreparatzea: arrantzaletan hitzetan, pertsonako 12.000 euro lor zitzaizkiren antxoaren kanpaina bakarrean, eta, arrantzaletak itxiz geroztik, ezinbestekoa izan da langabezia 40 egun egotea kanpaina guztian 3.000 euro inguru kobratzeko.

Aurtengo arrantzaldian, aurreko kanpainetan Espainiako eta Frantziako estatuak antxoaren artean ikusi ditugun "antxoaren gerrak" ekidingo dira. Urtarrilean

lortutako akordioaren bitartez, Frantziako estatuko arrantzaletak uko egin zieten Espainiako estatuak eskaintzen zizkien 100 tonei, eta itsasontzi frantziarrak ez dira ekainera arte itsasora aterako. Horren ordainetan, 15 metro baino gutxiago dituzten Frantziako itsasontzietan bere kostaldetik gertu arrantzatzen utziko die Espainiako estatuak. Hori horrela, Espainiako estatuak 5.500 tona arrantza ditzake, eta Frantziakoak, 1.500 tona. Horren ondorioz, Espainiako estatuko inguraketa-ontzietan –Euskal Herriko, Kantabriako, Asturiasko eta Galiziako 200 ontzi inguru– martxoaren 1ean hasi

Arrantzaletak itxiz geroztik, ezinbestekoa izan da langabezia 40 egun egotea kanpaina guztian 3.000 euro kobratzeko

eta maiatzaren 31n amaituko dute kostera. Frantziako estatuko ontzietan, aldiz, ekainaren 1ean hasiko dute.

Kontserben industria

Kontserben euskal sektorea oso garrantzitsua da, eta oso kontzentratuta dago, batez ere Bermeon (12 enpresa), Ondarroan (5), Berriatuan (5) eta Mutrikun (7). Iparraldean ere baziren zenbait enpresa, baina gaur egun, oso gutxi gelditzen dira.

Sektore horrentzat ere oztopo dira antxoa arrantzatze ezarritako mugak; kontuan izan produktu fresko gisara saltzeko erabiltzen dela 7.000 tona horietatik %25, eta egoera horrek ez ditu kontserben ekoizpenerako dauden beharrak asetzen. Hori dela eta, debekualdia amaitu arren, euskal kontserbagileek uste dute ezinbestekoa izango dela Mediterraneoan, Marokon, Kroazian eta Argentinan dituzten hornitzaileen-gana jotzea. ■